

ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 139. sjednici održanoj 14. prosinca 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O UGUŠĆENOM (KONDENZIRANOM) MLIJEKU I MLIJEKU U PRAHU

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet propisa)

- (1) Pravilnikom o ugušćenom (kondenziranom) mlijeku i mlijeku u prahu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se zahtjevi kakvoće koje u proizvodnji i na tržištu moraju ispunjavati ugušćeno (kondenzirano) mlijeko i mlijeko u prahu (u daljnjem tekstu: proizvodi).
- (2) Uvjeti minimalne kakvoće i zdravstvene ispravnosti proizvoda navedeni su u Aneksu I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 2.

(Uporaba dodataka)

U proizvodnji proizvoda iz Aneksa I. ovoga Pravilnika, ako to ovim Pravilnikom nije drukčije propisano, dopuštena je uporaba sljedećih dodataka:

- a) aditiva, sukladno Pravilniku o uvjetima uporabe prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08),
- b) vitamina, mineralnih tvari i tvari za zaslađivanje, sukladno posebnom propisu o hrani za posebne prehrambene potrebe,
- c) aroma, pomoćnih tvari u procesu proizvodnje i enzima, sukladno posebnim propisima.

Članak 3.

(Deklariranje proizvoda)

- (1) Na proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika koji se stavljaju na tržište kao upakirana hrana primjenjuju se odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), Pravilnika o označavanju hranjivih vrijednosti upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 85/08) i odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje:
  - a) naziva proizvoda iz Aneksa I. ovoga Pravilnika koji se na tržištu rabe samo za te proizvode, ne dovodeći u pitanje odredbe točke b) ovoga članka;
  - b) alternativno, za proizvode iz točke a) ovoga članka, rabe se posebni nazivi navedeni u Aneksu II. ovoga Pravilnika. Spomenuti nazivi mogu se rabiti na jeziku i pod uvjetima određenim u Aneksu II. ovoga Pravilnika.
- (2) Na deklaraciji proizvoda definiranih u Aneksu I. ovoga Pravilnika mora biti naveden postotak mliječne masti u gotovom proizvodu, osim u slučaju proizvoda definiranih u Aneksu I. stavak (1) toč. d) i g) i stavak (2) točka d) ovoga Pravilnika i postotka bezmasne suhe tvari mlijeka u prahu za proizvode iz Aneksa I. stavak (1) ovoga Pravilnika. Ti podaci moraju biti navedeni uz naziv proizvoda.
- (3) Na deklaraciji proizvoda iz Aneksa I. stavak (2) ovoga Pravilnika mora biti naveden preporučeni način razrjeđivanja ili rekonstitucije, uključujući podatke o sadržaju masti u razrijeđenom ili rekonstituiranom proizvodu.
- (4) Kada su proizvodi koji teže manje od 20 g po jedinici zapakirani u skupno pakiranje, podaci propisani u stavku (1) točka a) ovoga članka moraju se nalaziti samo na vanjskom dijelu skupnog pakiranja, osim naziva proizvoda koji se mora nalaziti na svakom pojedinačnom pakiranju.
- (5) Na deklaraciji proizvoda iz Aneksa I. stavak (2) ovoga Pravilnika mora biti navedena oznaka "nije namijenjeno za prehranu dojenčadi mlađe od 12 mjeseci".

Temeljem članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće

Članak 4.

(Označavanje proizvoda)

Oznake na deklaraciji iz članka 3. ovoga Pravilnika moraju biti vidljive i čitljive.

Članak 5.

(Dopuštena odstupanja)

Neto težina, dopuštena negativna odstupanja te način označavanja neto težine za zapakirane proizvode moraju biti sukladni s posebnim propisima.

DIO DRUGI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 6.

(Službene kontrole i inspekcijски nadzor)

- (1) Službene kontrole i inspekcijски nadzor provodit će se na način kako je to propisano važećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini.
- (2) Za utvrđivanje sukladnosti proizvoda s propisanim općim zahtjevima kakvoće u svrhu službene kontrole i inspekcijskog nadzora koriste se valjane propisane metode te druge validirane i međunarodno priznate metode.

Članak 7.

(Prestanak važenja odredaba)

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe čl. od 43. do 53. Pravilnika o kvaliteti mlijeka, mliječnih proizvoda, sirila i čistih kultura ("Službeni list SFRJ", broj 51/82) koje se odnose na ugušćeno (kondenzirano) mlijeko i mlijeko u prahu.

Članak 8.

(Primjena Pravilnika)

Proizvodi proizvedeni i označeni sukladno odredbama Pravilnika o kvaliteti mlijeka, mliječnih proizvoda, sirila i čistih kultura ("Službeni list SFRJ", broj 51/82) mogu se stavljati na tržište 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 9.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 334/10
14. prosinca 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

ANEKS I.

DEFINICIJE I NAZIVI PROIZVODA

- (1) Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko je nezasladeći ili zaslađeni tekući proizvod dobiven isparavanjem dijela vode iz punomasnog ili djelomično obranog mlijeka ili smjese tih proizvoda uz mogući dodatak vrhnja ili mlijeka u prahu. U slučaju dodatka mlijeka u prahu, udio mlijeka u prahu ne smije biti veći od 25% ukupne suhe tvari mlijeka u gotovom proizvodu.
  - a) Vrste nezasladećeg ugušćenog (kondenziranog) mlijeka
    - a) Ugušćeno (kondenzirano) ekstra-masno mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najmanje 15% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 26,5%.
    - b) Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najmanje 7,5% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 25%.
    - c) Ugušćeno (kondenzirano) djelomično obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najmanje 1%, a najviše 7,5%, te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 20%.
    - d) Ugušćeno (kondenzirano) obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najviše 1% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 20%.
  - e) Vrste zaslađanog ugušćenog (kondenziranog) mlijeka
    - e) Ugušćeno (kondenzirano) zaslađeno mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko s dodatkom saharoze (polubijeli šećer, bijeli šećer ili ekstra bijeli šećer) čiji maseni udio masti iznosi najmanje 8% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 28%.
    - f) Ugušćeno (kondenzirano) zaslađeno djelomično obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko s dodatkom saharoze (polubijeli šećer, bijeli šećer ili ekstra bijeli šećer) čiji maseni udio masti iznosi najmanje 1%, a najviše 8%, te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 24%.
    - g) Ugušćeno (kondenzirano) zaslađeno obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko s dodatkom saharoze (polubijeli šećer, bijeli šećer ili ekstra bijeli šećer) čiji maseni udio masti iznosi najviše 1% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 24%.
- (2) Mlijeko u prahu
Mlijeko u prahu je proizvod u krutom stanju u obliku sitnog praha, granula ili ljuspica, dobiven isparavanjem vode iz mlijeka, djelomično ili potpuno obranog mlijeka, vrhnja ili smjese ovih proizvoda, u kojemu maseni udio vode iznosi najviše 5% u gotovom proizvodu.
  - a) Ekstra-masno mlijeko u prahu ili osušeno ekstra-masno mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najmanje 42%.
  - b) Punomasno mlijeko u prahu ili osušeno punomasno mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najmanje 26%, a najviše 42%.
  - c) Djelomično obrano mlijeko u prahu ili osušeno djelomično obrano mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najmanje 1,5%, a najviše 26%.
  - d) Obrano mlijeko u prahu ili osušeno obrano mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najviše 1,5%.
- (3) Postupci obrade
  - a) Za proizvode navedene u stavku (1) toč. od (e) do (g) ovoga Aneksa dopuštena je dodatna količina laktoze čiji maseni udio u gotovom proizvodu ne prelazi 0,03%.
  - b) Bez obzira na uvjete propisane posebnim propisom o higijeni hrane životinjskog podrijetla, proizvodi iz st. (1) i (2) ovoga Aneksa konzerviraju se na sljedeći način:
    - toplinskom obradom (sterilizacijom, UHT metodom itd.) za proizvode iz stavka (1) toč. od (a) do (d) ovoga Aneksa;
    - dodavanjem saharoze za proizvode iz stavka (1) toč. od (e) do (g) ovoga Aneksa;
    - dehidracijom za proizvode iz stavka (2) ovoga Aneksa.
  - c) Bez obzira na zahtjeve propisane u st. (1) i (2) ovoga Aneksa, dopušteno je sadržaj proteina u mlijeku svesti na minimalni maseni udio od 34% (izraženo na osnovi bezmasne suhe tvari) dodavanjem i/ili oduzimanjem mliječnih sastojaka, s ciljem promjene omjera između proteina u sirutki i kazeina u mlijeku koji se tome prilagođava.
- (4) Dopušteni dodaci i sirovine
  - a) Vitamini i minerali, sukladno posebnom propisu o hrani za posebne prehrabene potrebe.
  - b) Dopuštene sirovine za prilagodbu sadržaja proteina iz stavka (3) točka c) su:
    - 1) mliječni koncentrat
Mliječni koncentrat je proizvod dobiven koncentriranjem mliječnih proteina postupkom ultrafiltracije mlijeka, djelomično obranog mlijeka ili obranog mlijeka.

- 2) mliječni permeat
Mliječni permeat je proizvod dobiven oduzimanjem mliječnih proteina i mliječne masti iz mlijeka, djelomično obranog mlijeka ili obranog mlijeka postupkom ultrafiltracije, i
- 3) laktoza
Laktoza je prirodni sastojak mlijeka i najčešće se dobiva iz sirutke sa sadržajem anhidrirane (bezvodne) laktoze čiji maseni udio ukupne suhe tvari iznosi najmanje 99,0%. Može biti anhidrirana (bezvodna) ili sadržavati jednu molekulu vode u obliku kristala ili može biti mješavina oba oblika.

ANEKS II.

POSEBNI NAZIVI POJEDINIH PROIZVODA NAVEDENIH U ANEKSU I.

- a) Engleski izraz *evaporated milk* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b) čiji maseni udio masti iznosi svega 9% te maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka 31%.
- b) Francuski izraz *lait demi-écrémé concentré* i *lait demi-écrémé concentré non sucré*, španjolski izraz *leche evaporada semidesnatada*, nizozemski izrazi *geëvaporeerde halfvolle melk* ili *halfvolle koffiemelk* i engleski izraz *evaporated semi-skimmed milk* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c) čiji je maseni udio masti između 4% i 4,5% te maseni udio ukupne suhe tvari najmanje 24%.
- c) Danski izraz *kondenseret kaffeflode* i njemački izraz *kondensierte Kaffeesahne* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka a).
- d) Danski izraz *flødepulver*, njemački izraz *Rahmpulver* i *Sahnepulver*, francuski izraz *crème en poudre*, nizozemski izraz *roompoeder*, švedski izraz *gräddpulver* i finski izraz *kermajauhe* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka a).
- e) Francuski izraz *lait demi-écrémé concentré sucré*, španjolski izraz *leche condensada semi desnatada* i nizozemski izraz *gecondenseerde halfvolle melk met suiker* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka f) čiji maseni udio masti iznosi između 4% i 4,5% te maseni udio ukupne suhe tvari najmanje 28 %.
- f) Francuski izraz *lait demi-écrémé en poudre*, nizozemski izraz *halfvolle melkpoeder* i engleski izraz *semi-skimmed milk powder* ili *dried semi-skimmed milk* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) čiji maseni udio masti iznosi između 14% i 16%.
- g) Portugalski izraz *leite em pó meio gordo* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) čiji maseni udio masti iznosu između 13% i 26%.
- h) Nizozemski izraz *koffiemelk* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b).
- i) Finski izraz *rasvaton maitojauhe* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka d).
- j) Španjolski izraz *leche en polvo semidesnatada* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) čiji maseni udio masti iznosi između 10% i 16%.
- k) Malteški izraz *Halib evaporat* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b).
- l) Malteški izraz *Halib evaporat b'kontenut baxx ta' xaham* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c).
- m) Estonski izraz *koorepulber* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka a).
- n) Estonski izraz *piimapulber* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka b).
- o) Estonski izraz *väherasvane kondenspiim* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c).
- p) Estonski izraz *magustatud väherasvane kondenspiim* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka f).
- r) Estonski izraz *väherasvane piimapulber* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c).

- s) Češki izraz *zahuštené neslazená smetana* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka a).
- t) Češki izraz *zahuštené neslazené plnotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b).
- u) Češki izraz *zahuštené neslazené polotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c) čiji maseni udio masti iznosi između 4% i 4,5%.
- v) Češki izraz *zahuštené slazené plnotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka e).
- z) Češki izraz *zahuštené slazené polotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka f) čiji maseni udio masti iznosi između 4% i 4,5%.
- aa) Češki izraz *sušená smetana* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka a).
- bb) Češki izraz *sušené polotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) čiji maseni udio masti iznosi između 14% i 16%.